

# **METODICKÁ ČINNOST V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH, VÝKAZNICTVÍ**

Setkání poskytovatelů sociálních služeb  
ve Zlínském kraji

Zlín, 20. 10. 2020

# 1. METODICKÁ ČINNOST

## **Metodická činnost v sociálních službách**

### **1. Probíhá ve službách, kde poskytovatel avizuje změnu potřeb u stávajících uživatelů sociálních služeb**

U poskytovatelů, kteří avizují změny potřeb stávajících uživatelů sociálních služeb, může proběhnout dle dohody s poskytovatelem metodická návštěva o potřebách stávajících uživatelů a případných zájemců, diskuze nad hledáním možností k uspokojení jejich potřeb (např. „přeměna stávající služby na jiný druh sociální služby“, změna cílové skupiny aj).

### **2. Probíhá ve službách, kde byla poskytovateli uložena podmínka ze strany Týmu pro dohodu**

Jedná se o služby, které neprošly základním procesem hodnocení ani procesem obhajoby specifik služeb. Pro setrvání v Základní síti dalšího roku jim mohou být ukládány různé podmínky pro setrvání v síti. Vše se odvíjí od specifik dané služby. Metodické návštěvy slouží k detailnějšímu nahlédnutí do služeb, s cílem diskutovat správné nastavení sociální služby s ohledem na potřeby uživatelů, metodicky službu podpořit v procesech plánování, vedení dokumentace, či záznamů, které mají dopad do výkaznictví služby.

## **Metodická činnost v sociálních službách**

### **3. Týkající se služeb, které byly zařazeny do pilotního programu na odlehčovací služby pro rok 2019 a 2020.**

Metodické návštěvy proběhly v těchto službách na konci roku 2019.

S ohledem na avizovanou potřebu vyhodnotit tento pilotní program, proběhnou u podpořených sociálních služeb z tohoto programu, metodické návštěvy zaměřené na efektivitu a účelnost těchto služeb.

Předběžný termín realizace těchto návštěv listopad 2020 – leden 2021.

### **4 . Probíhá vůči službám, které jsou zařazeny do Individuálních projektů Zlínského kraje**

V rámci evaluačních procesů, které probíhají jako nedílná součásti Individuálních projektů Zlínského kraje, jsou získávány podněty pro metodickou činnost v těchto službách. Např. v letech 2016 - 2019 probíhala podpora služeb osobní asistence, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně terapeutické dílny a sociální rehabilitace. Realizace projektu byla ukončena k červnu 2020 Závěrečnou zprávou. Zlínský kraj bude se závěrečnou zprávou z Evaluace služeb pracovat a zacílí metodickou podporu v roce 2021 vůči těmto službám.

## **Metodická činnost v sociálních službách**

### **5. Týkající se výkaznictví daných druhů sociálních služeb**

Poskytovatelé sociálních služeb jsou k vykazování dat zavázáni veřejnoprávní smlouvou, kterou mají uzavřenu na finanční podporu daných druhů sociálních služeb.

Každý poskytovatel je zavázán k výkaznictví v aplikaci KISSoS a dodržování Metodiky pro výkaznictví (Metodika pro vykazování vstupních dat a dále přílohy, které jsou pro jednotlivé druhy sociální služby a určují metodu pro vykazování specifických dat).

## **2. VÝKAZNICTVÍ**

## Výkaznictví

V rámci metodické činnosti dochází k těmto zjištěním, dotazům, aneb na co si dávat pozor:

**Ukazatel Počtu hodin přímé péče:** jedná se o ukazatel, který byl zaveden do specifických dat od roku 2018 do všech druhů sociálních služeb. Došlo k rozdělení počtu hodin přímé péče se zájemce a uživatelem služby.

- **Počet hodin přímé péče s uživatelem služby** – do počtu hodin PP bývá ze strany poskytovatele chybně započítáván i čas, kdy pracovník s uživatelem v přímé péči face to face není. Často se jedná o situace, kdy probíhá výkon základních činností služeb, kdy činnosti jsou nasmlouvány dle smlouvy, vykonávány pracovníkem, ale uživatel u těchto činností není (např. u pečovatelských služeb, u služeb osobní asistence – nákup uživateli bez toho, aniž by se nákupu účastnil a pracovník ho podpořil či doprovodil).

## Výkaznictví

### ➤ Počet hodin přímé péče s uživatelem – sledovat za pracovníkem nebo za uživatelem ?

Metodika hovoří, že se jedná o čas, který jde za pracovníkem služby. Jedná se o pracovníka (dle § 115, odst. 1, písm. a), b), d), e) zákona o sociálních službách) v přímé péči.

**Služba může sledovat i čas přímé péče, který jde za uživatelem služby, ale je nutno ošetřit tyto situace, ve kterých se počty hodin PP s uživatelem nerovnají. Jedná se o případy, kdy :**

- přímou podporu uživateli poskytují dva pracovníci najednou – v případě, že je uživateli poskytována PP v čase 1 hodina dvěma pracovníky, pak při evidenci za pracovníkem v tomto případě vykáže čas PP 2 hodiny V případě výkaznictví za uživatelem, je tento čas vykázán jako 1 hodina v PP).

- přímou podporu poskytuje 1 pracovník více uživatelům najednou – v případě, že je ze strany pracovníka poskytována 1 hodina PP více uživatelům současně (skupinové základní činnosti), pak je čas PP s uživatelem vykazován jako 1 hodina (sleduji čas za pracovníkem), v případě evidence za uživatelem, je do evidence zapsána 1 hodina každému uživateli, který byl u skupinové práce.

Doporučení tyto situace do evidencí uvádět.



## Výkaznictví

- **Počet hodin přímé péče s uživatelem – způsob evidence?** Ta není metodikou určena záměrně, a to z toho, že poskytovatelé používají odlišné způsoby evidencí a záznamů, které jsou také dány i softwarovým vybavením, které dané služby používají.

Lze však říct, že z evidence by mělo být zcela zřejmé:

- Zda je vedena za pracovníkem služby (jedná se o pracovníka dle § 115, odst. 1, písm. a), b), d), e) zákona o sociálních službách)
- Zda je vedena za uživatelem (ošetřit v evidenci, kdy se časy nerovnají)
- Že se jedná o uživatele služby s platnou smlouvou, kde jsou nasmlouvány činnosti, které u uživatele vykazují. Nutná také provazba na IP, kde je tato činnost blíže rozpracována. Dobrý IP je základem služby a také podkladem a podstatou probíhající podpory u uživatele.
- Že jsou tyto činnosti poskytovány v provozní době služby (někdy se stává, že služby vykazují činnosti v době, kdy nemá služba provozní dobu – jedná se zejména o ambulantní služby – výkaznictví o víkendech, večerních časech.

(blíže viz metodiky – definice počtu hodin přímé péče)

## Výkaznictví

### ➤ Ukazatel Počtu hodin přímé péče:

nesrovnalosti v jednotlivých ukazatelích:

Obecně lze říct, že:

- I v případě, že poskytovatel pracuje s „nastavenými časy pro jednotlivé výkony“, měl by být schopen reflektovat v rámci výkaznictví situaci, kdy dojde k těmto změnám (např. čas úkonu netrvá jako běžně 10 minut, ale daný den probíhal s ohledem na potřeby uživatele 30 minut). Metodika hovoří o reálných časech přímé péče.
- V případě, že jsou u služeb současně vykazovány i počty hodin intervencí, **je nereálné, aby hodnota počtu hodin PP přesáhla počet hodin intervencí (oprava chybného textu „aby hodnota intervencí přesáhla počet hodin PP“).** Do času intervencí započítávám čas PP a dále čas na přípravu, zpracování zápisu, sebereflexi atd. Počet hodin v PP je podmnožinou intervencí, a jedná se o čas, kdy jsem např. s uživatelem face to face a probíhá podpora uživatele prostřednictvím základních činností.

## Výkaznictví

### ➤ Ukazatel Počtu hodin přímé péče

#### Další zjištění:

- někteří poskytovatelé zejména pobytových služeb sociální péče “špatně“ chápou přímou péči, a nevykazují si aktivizační činnosti. Jedná se o základní činnosti, které v případě splnění podmínek pro výkaznictví přímé péče, spadají do času, který lze vykázat v rámci počtu hodin přímé péče.
- někdy nebyl vykazován čas přímé práce s uživateli v souvislosti s IP. Čas přímé péče s uživatelem služby, který je věnován plánování či přehodnocování plánu s uživatelem, je možné vykázat v rámci počtu hodin přímé péče.
- poskytovatel nevedl žádnou evidenci, kterou by doložil k vykazování počtu hodin PP se zájemci (poskytovatelé uváděli pouze odhad, nebo průměr). Metodika hovoří o reálných časech přímé péče.
- některé pečovatelské služby úkon praní prádla a žehlení evidují pouze v kg kvůli úhradě, čas pracovníka při těchto úkonech (byť ho prováděli v domácnosti klienta) neevidují vůbec a tedy nevykazují.

# DĚKUJEME ZA POZORNOST

Šárka Vrbková

[sarka.vrbkova@kr-zlinsky.cz](mailto:sarka.vrbkova@kr-zlinsky.cz)

oddělení plánování a rozvoje sociálních služeb  
Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Zlínského kraje